

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatus De Conscientia, De Peccatis, De Legibus, De Fide, Spe,
Et Charitate

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

4 An necessariò requiratur, vt obliget correctionis præceptum, cognitio in
corrigente de fratris delicto, & in ipso fratre cognitio illius.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76540)

4 Argumenta pro secunda sententia facta non videntur. Pater Christus mortaliter, non venialiter. At inde non inferitur non esse præceptum de corrigendo fratre peccante venialiter in illo præcepto tacite inclusum, non quidem hic culpa graui, sed leui; quia leuiter, & secundum quid per peccatum veniale deperditur frater, & sic per correctionem lucratur. Ad secundum obsequendo facile posse peccatum venialiter se à peccato liberare, vt verò facilius liberetur, seu vt efficaciter liberetur, indiget correctione. Ad tertium dico non esse graue iugum, quia nec sapè speratur fructus ex correctione, neque constat de periculo proximi, neque facile absque verecundia eum potes corrigere.

5 Hæc dicta sunt de correctione peccati venialis, ex quo non timeatur lapsus in mortale, nam si hic timeatur, non leuis, sed grauis obligatio erit illud corrigendi, pro grauitate periculi, vt supra dicti Doctores docent.

6 Sed quid dicendum, si peccans venialiter subditus sit, & ob eius nimiam licentiam aliis ruina paratur, vel religio obseruanti labefactatur? Dicendum est teneri Prælatum non solum sub obligatione peccati venialis, sed mortalis, tales defectus veniales corrigere. Sic Sotus q. 2. concl. 3. de secreto. Lorca 2. 2. qu. 33. disp. 4. §. 4. Bannes de charit. art. 2. dub. 2. Torres disp. 86. dub. 2. §. 3. dicens. Suar. disp. 8. de charit. sect. 2. n. 6. circa finem. Eman. Saa verbo correctio. n. 5. in edit. Roman. ibi simplex veniale in Prælato regulari necessaria materia correctionis. Agid. de Coninch. disp. 28. dub. 3. n. 24. vbi extendit obligationem ad quemlibet priuatum. Ratio est, quia obligatio non tam est ex præcepto correctionis, quæ bono spirituali proximi attendit, quam ex obligatione officij superioris, quo tenetur religiosam disciplinam conseruare, & nullo modo labefactandam permittere. At ex permissione defectum venialium, si graues sint, & nociui, solet religiosi disciplina nimium labefactari. Tenetur ergo Prælatus hanc diminutionem præcaere; Iudices verò seculares non ita ardentur hac obligatione corrigendi in subditis peccata venalia, nisi defectus essent reipublicæ graue nocumtum inferentes.

Syndici, visitatores, & alij vices Prælati gerentes tenebuntur Prælatum de defectibus admonere; & si in hac parte nimium dissimulent, & ex eorum dissimulatione religiosa obseruanti labefactari prudenter timeatur, peccabunt grauius. Sic ut Prælatus peccaret sciens tales defectus, & non corrigens, cum possit ita Suar. & Lorca, & Agid. supra.

7 Ex sola tamen dissimulatione cum aliquo horum defectuum, si occultis sint, non existimo Prælatum peccatum grauius, cum ex illis, vt ipse occultis, non detur aliis occasio ruinae, neque ob illas, disciplina religiosa labefactetur, neque ipse religiosus in periculo proximo sit cadendi à statu religioso, vt suppono. Colligitur ex Bonac. disp. 3. q. 4. puncto. 7. aliter peccata venalia non esse corrigenda sub obligatione, nisi forrè talia sint, vt proxime disponant ad mortalia, aut magnum aliis afferant detrimentum. Et Suar. disp. 8. sect. 2. n. 6. circa finem. Tuuc maxime (inquit) poterit esse obligatio in Prælato sub mortali corrigendi venialia, quando defectus sint generales communitatis, quod si in communitatem non redundant, neque ex illis salus proximi in discrimine vertitur, non agnoscit ex quo capite obligatio corrigendi sub mortali possit oriri. Idem colligitur ex Torres disp. 86. dub. 2. sine. vbi postquam dixit superioris religionum obligari sub mortali ad reprehendendas consuetudines aliquas contrarias religioni subditorum. Idem dicere ego de obligatione Prælati ad reprehendum aliquem fraternam correctione propter aliquod genus peccati venialis nocuum religioni, v. g. propter impudica aliqua verba, aut consuetudinem iurandi, aut simile quid, quod religiosum maxime dedecet. Ecce quia ratione ex omnibus iis auctoribus constat Prælatum non esse sub mortali obligatum corrigere defectus veniales, nisi tales sint, qui religioni ob malum exemplum nocent.

PUNCTVM IV.

An necessarium requiratur, vt obliget correctio præceptum, cognitio in corrigente de fratre delicto, & in ipso fratre cognitio illius.

- 1 Cognitio moraliter certa de peccato gratis prærequiritur ad correctionis obligationem.
- 2 Si proximus est ignorantia inuincibili peccat, plures censent non esse necessariu corrigendum.
- 3 Probabilis existimo corrigendum esse.

1 Et omnes Doctores sentiunt non posse esse obligationem certam de corrigendo fratre absque noticia moraliter certa de eius miseria, & necessitate: ita Adian. 4. quæst. de correctione. Nauarr. cap. 24. n. 12. Suar. alius relatus disp. 8. sect. 3. num. 1. Lorca 2. 2. q. 33. art. 5. disp. 4. num. 4. Eman. Saa. verbo correctio in editione Romana. vbi. si mortale incurrerit, non est adhibenda correctio. Villalobos. 1. 2. sum. tract. 4. difficult. 3. num. 1. Agid. de Coninch. disp. 28.

dub. 6. n. 87. adducitque potest Sotus de secret. memb. 2. q. 2. concl. 4. & Torres 2. 2. q. 33. disp. 86. dub. 3. in principio dicentes requiri, & sufficere notitiam probabilem & prudentem, cum enim dicunt prudentem necessario expostulare debent notitiam delicti commisi, & committendi moraliter certam. Alias corripiens sine hac certitudine non amorem, sed iram, & odium in fratre excitaret, cum illi peccatum forrè non commissum obiceret, facillimòque negorio correctio eludi posset: & probari videretur satis ex illo Matth. 18. si peccauerit in te frater tuus id est, te sciente, vt explicat August.

2 Difficultas maior est, an excusetis à correctione eo quod proximus delictum non cognoscit? Et quidem si id procedat ex ignorantia vincibili, & culpabili, clarum est te obinde excusari non posse, cum illa ignorantia non excuset proximum à peccato. At si ex ignorantia inuincibili legem transgrediarur, plures Doctores docent te obligatum non esse. Qua ratione dicunt nullam esse obligationem monendi comedentes carnes die Veneris, vel non audientem Missam die festo, si ignorantia inuincibili præcepti laborat. Tum quia proximus non est absolutè in statu spiritualis miseria, cum non peccet, tum etiam quia præceptum correctionis est de peccato proximi, iuxta illud, si peccauerit in te. Ergo vbi non adest peccatum, non est obligatus, & ita tenet loquens de ignorantia iuris positui Bannes, dub. 3. q. 33. art. 5. Nauarr. cap. 24. numero 12. & 13. Valen. disputatio. 3. questione 10. punct. 2. §. cum tamen Villalobos tract. 4. difficult. 4. numero 6. Bonacina disputatio. 3. de charitate q. 4. p. 7. numero. de qualibet ignorantia id affirmat, modò non vergat in graue detrimentum ipsi sui delinquentis, vel tertij, neque obligatus sit ex officio.

3 Ego verò existimo siue obligatus sit ex officio, siue non, siue ignorantia sit iuris positui, siue naturalis, si ex monitione speratur fructus, te teneri, sic transgredientem legem, monere. Tum ob reuerentiam ipsius legis, tum quia illa ignorantia absolutè malum quoddam est, esto nen impunitur culpa. Ergo est materia doctrinae, vel correctionis, & obiecum spiritualis elemosinae. Adde regulariter ex transgressione materiali legis sit quis facilis ad formalem illius transgressionem. Ergo si commodè potest hoc periculum vitare, quæ causa esse potest, vt excusetis? Denique si transgredientes legem non corrigis, cum possis, tacite denotas eam transgressionem approbare, & scandalum generas. Et quidem si ex officio obligeris, vt si sis superior parochus, confessorius, & dominus, ferè omnes Doctores tenent te obligatum esse, quia ratione officij teneris subditos instruere in obseruatione præceptorum. Item teneris procurare, ne aliis scandalum occasionem præbeant, quod ipse transgressione materiali legis causatur. Deinde impedire, ne alij intelligant subditorum errores te approbare: sic Thom. Sanch. lib. 2. de matrim. disput. 38. numer. 5. Valen. 22. disput. 3. quæst. 10. p. 2. §. tertio certum est. Et adducit Gregor. Hom. 11. in Ezech. & Paulum. Ebonum 20. Non enim subuersis, quò minus annuntiarem omne consilium Dei vobis. Bonac. disput. 3. de charit. quæst. 4. p. 7. n. 10. At quando ex officio non obligaris, docet Lorca disput. 41. numer. 15. Suar. disp. 8. sect. 1. numer. 6. Azor. lib. 11. cap. 15. quæst. 4. & 5. Valen. & Villalobos. supra. Plures tamen ex iis Doctores solum in iure diuino, & naturali id admittunt: nam in ignorantia iuris positui iam diximus ex Fortite non esse obligationem monendi: sed quia eadem videretur esse ratio de vtroque, scilicet reuerentia legis, & transgressio materiali illius, & malitia ignorantia, ideo de omnibus dicimus esse obligationem monendi, seu corrigendi: & ita tenet Coninch, disp. 28. dub. 4. n. 38.

PUNCTVM V.

An requiratur necessarium spes fructus, vt correctio sit in præcepto, & quæ spes futura sit.

- 1 Spes fructus necessaria requiritur.
- 2 Non est opus statim fructum sperare, sufficit, si dekursu temporis speretur.
- 3 Spes fructus probabilis sufficit ad obligationem correctionis.
- 4 Quando dubius est, an correctio profutura, vel obfutura sit, nulla est obligatio.
- 5 Secus si dubius sis de profectu, ac securus non illaturus damnum.
- 6 In extrema necessitate in dubio de profectu, & de nocumtum adhibenda est correctio.

1 Communis sententia affirmat cum D. Thom. 2. 2. q. 33. art. 6. necessarium requiri spem fructus, alias correctio esset otiosa, ideoque dixit August. cap. si quis, de penitent. dist. 7. Si scirem non tibi prodesse, non te admonerem. Neque aduertus hanc communem doctrinam obstat Sanch. lib. 2. de matrim. disput. 38. num. 2. affirmans laborantem ignorantia vincibili, & culpabili, si ad confessorium accedat, monendum esse, etiam si confessorius iudicet non profuturam monitionem; quia vt bene ipse Sanch. explicat, etià non proficit monitio, vt à peccato desistat, pro